

BIJLAGE 1

Relevante wetteksten Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015

In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO), heeft de wetgever aan gemeentebesturen opgedragen maatwerkvoorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang te bieden aan personen die daarop zijn aangewezen.

Eerst wordt gedefinieerd wat wordt verstaan onder deze maatwerkvoorzieningen.

Artikel 1.1.1

beschermd wonen: wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving

opvang: onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Vervolgens wordt bepaald wanneer iemand voor deze voorzieningen in aanmerking komt.

Artikel 1.2.1

Een ingezetene van Nederland komt overeenkomstig de bepalingen van deze wet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening, bestaande uit:

a. ...

b. beschermd wonen, te verstrekken door het college van de gemeente tot welke hij zich wendt, voor zover hij in verband met psychische of psychosociale problemen niet in staat is zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving, dan wel

c. opvang, te verstrekken door het college van de gemeente tot welke hij zich wendt, indien hij de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat is zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving.

Tenslotte wordt bepaald welk doel de maatwerkvoorzieningen dient.

Artikel 2.3.5

Het college beslist tot verstrekking van een maatwerkvoorziening ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.3.2 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Haarlem voert als centrumgemeente de WMO 2015 uit voor de VRK-regio Kennemerland waar het gaat om de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hiertoe zijn contracten gesloten met aanbieders van beschermd wonen en opvang. Een keten van voorzieningen is in de regio opgebouwd waarmee uitvoering wordt gegeven aan de opdracht die in de WMO aan gemeentebesturen is opgedragen. Binnen deze keten voorzieningen is sprake van differentiatie. Zo is er een project beschermd wonen voor mensen met het syndroom van Korsakov, een woonvoorziening voor mensen met een stoornis in het autistisch spectrum en is er een maatschappelijke opvang voor economisch dakloze gezinnen. Doel is een sluitende keten van voorzieningen in de regio waarmee volledig aan de behoefte aan beschermd wonen en maatschappelijke opvang kan worden voorzien.

Relevante teksten Beleidskader opvang, wonen en herstel, september 2016

In het eind 2016 vastgestelde beleidskader opvang, wonen en herstel wordt voor de periode 2017-2020 geschetst welk beleid gevoerd wordt ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio Kennemerland. In dit beleidskader wordt aangegeven dat er een relatief kleine groep personen bestaat die niet in het eigen onderdak kan voorzien en niet in staat is om zelfstandig te wonen en te functioneren, maar waarvoor de bestaande voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang, geen passend onderdak en begeleiding kunnen bieden.

2.3 AMBITIE 3: Zelfstandig thuis wonen versterkt.

We verwachten dat veel meer cliënten thuis in een zelfstandige woning willen en kunnen gaan wonen. Dat kunnen zij als zij flexibele herstelondersteuning krijgen. We verwachten een verschuiving van 50% van intramuraal naar extramuraal in tien jaar tijd (2017-2026). Daar waar nu 95% van de cliënten verblijft in diverse vormen van intramuraal wonen, kan en wil een substantieel deel de komende jaren zelfstandig wonen in een zelf gehuurde woning (thuis). We denken dat we hiermee kunnen komen tot een reductie van circa 50% van de intramurale plekken.

Dat kan door vier maatregelen:

- a) Omklappen van zorgwoningen naar zelfstandige woningen;
- b) Af- en ombouw intramurale zorgwoningen;
- c) Realiseren van meer zelfstandige woningen voor cliënten;
- d) Realiseren van woningen voor langdurig kwetsbare, moeilijk groepsgewijs te huisvesten cliënten (zoals Skaeve Huse).

Daarnaast is er een dringende behoefte aan niet-conventionele woningen voor een groep langdurig zorgafhankelijken, cliënten die eigenlijk moeilijk te ondersteunen zijn in de reguliere 24- uursvoorzieningen, veelal door verslavingsgerelateerde problematiek. Deze ongeveer 24 cliënten in onze regio zijn vaak al door verschillende instellingen (onregelmatig) ondersteund, maar tot een hersteltraject is het nooit goed gekomen, onder andere omdat zij moeilijk in een groep kunnen wonen en in een woonvoorziening veel overlast kunnen geven. We vinden het wenselijk als we stapsgewijs deze Skaeve Huse gaan realiseren in vier clusters van zes in verschillende gemeenten.

Vanuit het zorgveld is er de nadrukkelijke prioriteit geuit voor huisvesting van een in de maatschappelijke opvang of beschermd wonen niet-plaatsbare groep kwetsbare, overlastgevende cliënten. Men pleit voor de plaatsing van zogeheten Skaeve Huse in de regio, met name in dun bevolkte plekken ('de rafelranden') van verschillende gemeenten in clusters van maximaal 6 woningen bijeen. Door hen te huisvesten in Skaeve Huse wordt de overlast een halt toegeroepen. In dit woonconcept zijn niet teveel regels, is middelengebruik toegestaan en worden vaste kosten (bijvoorbeeld voor huur en ziektekostenverzekering) ingehouden op de uitkering. We verwachten dat er voldoende capaciteit is als er op 4 locaties geclusterd 6 Skaeve Huse komen (24 cliënten). Skaeve Huse, vrij vertaald vanuit het Deens: 'rare huizen', betreft aparte huisvesting in simpele, vrijstaande containerwoningen. De gemeenten Amsterdam, Kampen, Maastricht, Tilburg en Utrecht maken reeds gebruik van Skaeve Huse (Bron: <http://www.ccvveiligheidsbeleving.nl>).

Relevante teksten Uitvoeringsprogramma Opvang, wonen en herstel, maart 2017

In het uitvoeringsprogramma opvang, wonen en herstel werd dit nader gespecificeerd en werd het onderscheid geïntroduceerd tussen Skaeve Huse respectievelijk DomusPlus.

Skaeve Huse en Domus Plus

Een klein deel van de doelgroep dak- en thuislozen is om uiteenlopende redenen niet op zijn/haar plek in een reguliere opvangvoorziening of plaatsing in een zelfstandige woning (via housing first). Mogelijke oorzaken hiervan zijn dat hen de toegang tot voorzieningen (meerdere keren) is ontzegd, dat zij niet (meer) met hulpverlening te maken willen hebben, maar ook niet (meer) zelfstandig kunnen wonen en zich maatschappelijk niet staande weten te houden. Het betreft mensen met veelal een complexe meervoudige problematiek van verslaving, schulden, lichte verstandelijke beperking, justitie en/of psychiatrische problematiek. Vanuit het veld - aanbieders, bemoeizorg, cliëntvertegenwoordigers - is steeds harder de roep te horen voor de realisatie van voorzieningen die deze groep burgers kan opvangen. Er worden twee mogelijkheden genoemd:

1. Skaeve Huse: zijn wooneenheden (vaak containers) die staan geplaatst in kleine groepjes op afgelegen veldjes aan de rand van de stad en regelmatig door een sociale beheerder worden bezocht. Doelgroep: mensen die overlast veroorzaken en zich niet (meer) kunnen aanpassen aan het normale dagelijkse verkeer tussen mensen.
2. Domus Plus: een beschermde woonvorm voor dak- en thuisloze mensen die nergens anders terecht kunnen. Zij krijgen 24-uurs begeleiding, een eigen kamer en benodigdheden voor het eerste levensonderhoud. De zorgvraag van de cliënt staat centraal en er worden individuele afspraken gemaakt over middelengebruik. Het verschil met de doelgroep voor Skaeve Huse is dat deze mensen wel in een groepsverband kunnen wonen.